

Rondweg bij Eindhoven strandt in Tweede Kamer

De Kamer heeft – dat gebeurt zelden – de ‘zachte’ negatieve effecten voor de natuur de doorslag laten geven. En zonder rijksbijdrage geen Ruit.

Van onze verslaggever
Robert Giebels

DEN HAAG De aanleg van de rondweg rond Eindhoven, de Ruit, gaat niet door. Een onverwacht ruime meerderheid van de Tweede Kamer stemde er donderdag tegen, omdat het economische voordeel van de snelwegen niet opweegt tegen het nadeel voor de natuur. Minister Schultz van Infrastructuur en Milieu gaf eerder aan zich bij de uitspraak van de Kamer neer te leggen.

Formeel stemde de Kamer tegen de bijdrage van het Rijk aan de Ruit van 271 miljoen euro. De aanleg van snelwegen ten noorden van Eindhoven en ten noorden en oosten van Helmond had ongeveer 900 miljoen moeten kosten, mede op te brengen door de provincie. De rijksbijdrage was cruciaal voor het doorgaan van een van de grootste infrastructuurele projecten van Schultz.

De meest betrokken gemeenten Eindhoven en Helmond zijn tegen de Ruit, de provincie is voor. In de Kamer stonden de regeringsfracties PvdA en VVD lijnrecht tegenover elkaar.

De VVD is altijd fel voorstander geweest, omdat de nieuwe wegen de bereikbaarheid vergroten en goed zijn voor de werkgelegenheid. VVD en CDA wijzen vooral op de verbetering van de verbinding tussen het noorden en Venlo, dat zich tot een logistiek knooppunt probeert te ontwikkelen.

De PvdA is gaandeweg in het tegenkamp gaan zitten. De partij zet vraagtekens bij de economische voordelen van de weg. PvdA, SP, D66, Christen-Unie, GroenLinks en PvdD willen dat de 271 miljoen wordt gebruikt voor verbetering van de snelweg naar Venlo ten zuiden van Eindhoven en Helmond, de A67.

De zogenoemde Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) speelde een belangrijke rol bij het debat over de Ruit. Bij elk groot infrastructureel project zit zo’n analyse. Het geeft een saldo weer van de kosten en baten die in geld zijn uit te drukken, zoals bouwkosten en minder files.

Daarnaast maakt de MKBA duidelijk welke effecten van de aanleg van de weg niet in geld zijn uit te drukken en dus niet in het saldo meegenomen kunnen worden. Dan gaat het om ‘zachte’ en louter negatieve effecten van de Ruit op het natuurgebied Dommeldal, de recreatie en de cultuurhistorie.

Het saldo in geld is voor de Ruit positief. Als de economie rondom Eindhoven zich spectaculair zou ontwikkelen, leverde elke geïnvesteerde euro 3,50 euro op. Bij matige economische ontwikkelingen zou de Ruit quitte draaien.

Een Kamermeerderheid heeft nu de zachte effecten de doorslag laten geven. Op verzoek van voorstander CDA werd hoofdelijk over de Ruit gestemd. Vooraf was de inschatting dat de komst ervan op één stem zou aankomen.

Het CDA schatte in dat door de versplintering van de Tweede Kamer – uit de fracties van PVV, PvdA en 50PLUS zijn leden gestapt – de stemming mogelijk ten faveure van de Ruit kon uitvallen. ‘Wie niet waagt, wie niet wint’, was de motivatie van CDA’er De Rouwe om hoofdelijk te stemmen.

De PVV stemde onverwachts tegen

de rondweg en voor het alternatief met de A67. Met 82 tegen 60 stemmen verdween de Ruit gisteren in de prullenbak.

‘Dat politici ook de informatie over zachte effecten gebruiken in het politieke debat is een zeldzaamheid’, zegt Niek Mouter van de TU Delft. De MKBA-specialist pleit ervoor dat politici niet alleen naar het kosten-batensaldo kijken. ‘Het is goed te zien dat de maatschappelijke kosten-batenanalyse op de juiste manier is gebruikt in het politieke debat over de Ruit.’

Volgens Mouter gingen debatten over grote projecten tot dusver vooral over in geld uit te drukken zaken als kortere reistijden en verkeersveiligheid. Maar niet over de verminderde beleving van natuur en cultuurhistorie. Daarmee worden de lusten van de automobilisten bevoordeeld boven de lasten voor direct betrokkenen, zoals omwonenden.

Voorstel voor ‘Ruit’ rond Eindhoven

